

Adevărul

BIBLIOTECA
JUDEȚEANĂ
ARAD

Cotidian independent al județului Arad

ANUL II

Nr. 75

Joi, 22 martie 1990

4 pagini — 1 leu

Opinii și opțiuni

Prin actul revoluției poporul român, trezit din starea vegetativă, l-a obligat pe cei care ne decretau lași să facă o cotitură serioasă de opinie. Deșteptarea s-a petrecut cam pe neașteptate și, după o cenzură de câteva decenii, asupra noastră a năvălit o masă de informații care pune la grea încercare posibilitatea receptării și înțelegerii corecte a adevărului. De aici, o sumedenie de întrebări pe care ni le punem sau care ne sînt înfățișate de preopinienți. Acum discutăm despre politică, și nu despre fotbal, ceea ce e bine! Cu riscul de a-i supăra pe amatorii de fotbal, voi spune că politica, oricînd și oriunde, va trebui să stea binișor înaintea lui Hagi.

Se discută pe stradă, în tramvai, la serviciu (asta este!), în „Parlament”. Sînt unii care pot să răspundă la toate întrebările și nu admit replică. Evident, nu au disciplina dialogului. Aceștia li reprezintă pe cei care și înainte răspundeau la orice chestionari, avînd răspunsurile pregătite. Le au și astăzi. Din păcate, tot pe cele vechi

Comentariul ediției

Alții refuză dialogul pentru că nu-i interesează politica. Dacă cei mai dinainte sînt periculoși — dintre aceștia se ridică nedoririi și falșii lideri —, cei din urmă se vor numi lași.

În fine, o a treia categorie ar reprezenta-o aceia care se așează la masa dialogului cu intenția nu numai de a vorbi, ci și de a asculta.

O ilustrație cum nu se poate mai fidelă a acestor categorii (am simplificat, totuși, destul de mult paleta manifestărilor omului politic de astăzi) ne-o oferă „Parlamentul”, organism eterogen alcătuit din mai mulți tovarăși și mai puțini domni. Se (dez)bat opinii și personalități mai mult sau mai puțin cunoscute. Tovarășii știu una și bună: sînt de acord „să se revizuiască, dar să nu se schimbe nimic”. Din fericire, presunțile făcute asupra dumneilor au zdruncinat destul de serios această mentalitate a unei gândiri, cu sau fără voce, tributară vechilor scheme ideologice.

Aclamațiile continuă. Nu avem încă urale (n-am mai avea parte de ele!). Foști „pălmași” reușesc să reducă la tăcere pe cei care nu sînt de acord cu opiniile lor.

Ce crede omul simplu, omul de rînd cînd asistă, e clar, neputincios, la acest „bilci” al desertăciunilor? Să fim bine înțeleși! Nimeni nu contestă dreptul persoanelor individuale sau al partidelor de orice

IOAN IERCAN

(Cont. în pag. a III-a)



Libertatea cîștigată a adus zimbetele și pe fețele mamei. Foto: AL. MARIANUȚ

Poluarea — o realitate. Cam multe surse...

În ziarul nostru nr. 67 din 10 martie a.c. sub titlul „Poluarea — o realitate”, am prezentat o seamă de aspecte privind poluarea mediului în județul Arad. De astă dată ne-am oprit la Oficiul de gospodărire a apelor abordînd aceeași temă. Interlocutorii, domnii Florin Dumescu, hidrolog și Ladislau Klein, inginer.

— Domnilor, vă propun să începem discuția enumerînd principalele surse de poluare a apelor din județul nostru.

— Din păcate, în județul nostru există numeroase surse de poluare a apelor. Dintre acestea, cum arăta și doctorul Cornel Ardelean, în primul plan se situează Combinatul de Îngrășăminte chimice. Poluarea pe care o provoacă acest o-

biectiv industrial provine de la apele uzate care conțin cantități importante de ioni de amoniu, azotați, fosfați etc. Dacă pînă în zona de evacuare a acestor ape Mureșul conține 1-2 mg. amoniu la litrul de apă, ceea ce nu afectează cu nimic viața acvatică, de aici în jos concentrația crește, în mod obișnuit, între 3-10 mg. amoniu și mult mai mult în situații de avarii, cînd apar mortalități piscicole.

— În ce măsură aceste ape uzate sînt periculoase pentru populație?

— Deoarece alimentarea cu apă potabilă a municipiului nu se face din râul Mureș, sub acest aspect apele reziduale de la CICH nu sînt periculoase pentru populație. În schimb

Declarația Guvernului României

În legătură cu evenimentele care au avut loc în ultimele zile în unele părți din nord-vestul României, Guvernul român declară următoarele:

Populația țării noastre a urmărit cu îngrijorare evenimentele grave petrecute, începînd cu ziua de 15 martie 1990, într-o serie de localități din Transilvania, care au culminat cu manifestările de violență din municipiul Tîrgu Mureș.

Guvernul român consideră că o apreciere corectă, obiectivă a situației poate rezulta numai din cunoașterea exactă a modului în care s-au petrecut faptele.

Cu prilejul celei de-a 142-a aniversări a declanșării revoluției de la 1848 la Budapesta, autoritățile Republicii Ungare s-au adresat autorităților României solicitînd permisiunea ca în localitățile Miercurea Ciuc, Cristuru Secuiesc, Tîrgu Mureș și Albești, ambasadorul ungar la București și, respectiv, primul său colaborator să depună coroane de flori la sta-

tuile lui Nicolae Bălcescu și Sandor Petöfi, personalități marcante ale evenimentului aniversat. Autoritățile române au asigurat condițiile necesare realizării acestei acțiuni.

Din păcate, acest moment aniversar a fost folosit de către cetățeni ai Republicii Ungare care, la 15 martie, au trecut în masă frontiera cu România și în numeroase localități românești, printre care Satu Mare, Tîrgu Mureș și Sovata, au arborat ostentativ însemnele de stat ungare au trecut în încălcarea inscripțiilor cu denumirea românească a localităților, a firmelor unor unități comerciale și instituții publice, au instigat prin cîntece și lozinci provocatoare la manifestări de natură să lezeze sentimentele naționale ale românilor.

În orașul Satu Mare, aproape 4000 de cetățeni unguri au participat la arborarea drapelului ungar pe edificiul catedralei catolice, precum și la profanarea statuii lui Nicolae Bălcescu. Pe panoul de la intrarea în localitate, denumirea oficială „Satu Mare” a fost înlocuită cu denumirea în limba ma-

(Cont. în pag. a IV-a)

Lărgirea colaborărilor între Arad și Verona

Timp de o săptămînă o delegație a CPUN-ului Arad compusă din domnii Valentin Voicilă, Leonard Constantin, Milivoi Stămoran, Ghiță Roman, Dan Vasile, Ioan Begher, Ioan Trifa și Constantin Bătrîna a efectuat la Verona — oraș înfrățit cu Aradul — la invitația autorităților locale o vizită pentru contractarea de schimburi economice, sociale, culturale, turistice, sport și altele între cele două orașe.

Despre rezultatele vizitei am purtat un scurt dialog cu dl. Valentin Voicilă.

— Cum a fost primită delegația arădeană?

— Gazdele noastre au fost foarte ospitaliere, ne-au pus la dispoziție specialiștii lor în toate domeniile care ne interesează pe noi. Atît primarul Veronei, cît și cel al regiunii Veneto au fost foarte amabili, căutînd să ne rezolve cît mai multe probleme.

— Care sînt primele rezultate?

— Să le luăm la rînd. În domeniul sanitar, am obținut un ajutor în instrumentar și tehnică medicală precum și scurte specializări de 2-3 săptămîni a personalului medical arădean (medici, asistente, per-

A consemnat
MIRCEA ȚISCA

(Cont. în pag. a III-a)

C.A.P. Petriș Singura soluție...

Sala devenise neîncălzită pentru atîta lume. Lj s-a anunțat doar ziua și ora adunării generale. N-a fost nevoie, ca în trecut, să fie convocați de două ori. Primul punct de pe ordinea de zi însă nu-i prea interesă. Ba nu-l interesa chiar deloc. Era vorba de o dare de seamă asupra rezultatelor CAP-ului în anul 1989. Ce să afle? Că CAP-ul a lucrat și anul trecut în pierdere? O știau foarte bine, că doar așa lucrase de la înființare. O știau și mai ales o simțeau fiecare dintre ei. Iată de ce începutul adunării generale nu-l interesa. Ci doar punctul doi „probleme organizatorice”. Va mai rămîne sau nu CAP-ul? Cît lot în folosință va primi fiecare?

S-au cerut propuneri pentru prezidiu. S-au făcut. Din pri-

mele rînduri, pentru că restul sălii era deja cu gîndul la punctul doi. Cel ce conducea adunarea a opinat ca propunerile să fie votate în colectiv. În acel moment, treisferturi din sală a sărit în picioare. „Nu mai vrem colectiv”. Stați, oameni buni, îi s-a explicat, nu e vorba de CAP, ci să-i votăm în grup, în colectiv pe cei propuși. „Așa? Atunci bine, îi votăm”.

Întîmplarea poate părea anecdotică, dar ea este cît se poate de adevărată și am trăit-o zilele trecute, participînd la adunarea generală a colaboratorilor de la CAP Petriș. O întîmplare cu semnificații profunde, clare. De altfel, primul punct al ordinii de zi a fost repede parcurs. Am reținut din dărea de seamă o cifră —

736 000 lei, cît reprezintă pierderile de anul trecut — iar din discuțiile purtate o concluzie: însăși cooperativizarea acestor zone de deal a fost o greșeală.

La „punctul doi”, discuțiile, uneori mai aprinse, s-au purtat între cele două „tabere”: pe de o parte cei ce vroiau să lucreze individual pămîntul (și care formau majoritatea), iar pe de alta cei care doreau să-l lucreze în colectiv. Mai înții însă s-a hotărît separarea CAP-urilor Ilteu și Petriș. Apoi, s-a făcut o pîcoteală: la Petriș suprafața rabilă măsoară 168 ha, iar da solicitat s-au solicitat 268 ha. S-a hotărît, cum era firesc, ca întregul teren existent să fie repartizat cu loturi în folosință îndelungată, în raport cu puterea de muncă

MIRCEA CONTRAS

(Cont. în pag. a III-a)

Correspondență din Elveția Concerte pentru România

Aflăm cu bucurie vestea, că, recent, presa elvețiană prezenta cronică programului muzical „Un concert pour la Roumanie”, dat la Societatea de muzică din Neuchâtel (Elveția) de orchestra „College de cuivres de Suisse romande”, sub bagheta dirijorului André Besancon.

Programul bogat și variat al acestui concert, care face parte dintr-o suită de astfel de manifestări culturale, ale căror încasări erau dedicate ajutorării României, a cuprins, printre altele, compoziții de-a muzicienilor elvețieni Bernard Schulé, Erik Székely și Francisc-Xavier Delacoste, directorul Conservatorului de muzică din pitorescul oraș de pe malul lacului cu același nume.

Francois-Xavier Delacoste nu este altul decât tânărul absolvent de acum două decenii al Conservatorului din Geneva, unde a și fost mai apoi cîțiva ani profesor de armonie și contrapunct. După ce a ascultat atunci ciclurile de conferințe despre folclorul nostru muzical, în special cel din părțile arădene, susținute la posturile elvețiene de radio de către bine cunoscutul etno-muzicolog, prieten al românilor, Marcel Cellier, dar și discurile editate de acesta, printre care, în mod deosebit, cel intitulat „Transylvanie”, tras la Paris, cu melodii din vatra folclorică arădeană și cu vestita „Iarină din Tîrgul Găinii”, în interpretare arădeană, a venit pentru câteva săptămîni la noi, la A-

rad, la Covăsnin, la Institutule de Folclor din București și Cluj, în excursii de studiu în Podgorie și Munții Apuseni, atașindu-se cu mult interes și însuflețire de creația populară a românilor.

Aflăm, apoi, că, în țara sa, care este și cea de a doua patrie a părintelui etnomuzicologiei, Constantin Brăiloiu și a pianistului Dinu Lipatti, Francois-Xavier Delacoste a mai organizat și alte concerte, tot în favoarea României, dintre care amintim, doar, pe recentul, cu piese pentru două pian, din creația compozitorilor Mozart, Ravel, Bartok, Milhaud, Gustavino, în interpretarea pianistilor argentinieni Liliana Sainz și Jorge Bergaglio. Printre piesele muzicale ale concertelor date la Neuchâtel întîlnim și titlul, cu parfum de busuioac, „Rapsodie roumanie”.

Din toată lumea, din toată Europa, mai ales din țările francofone ale acesteia, poporul nostru simte continuu căldura simpatiei frățești și beneficiul ajutoarelor materiale

IOAN T. FLOREA

Afiș cultural

● Filarmonica de stat Arad prezintă în sala Palatului Cultural vineri, 23 martie 1990, ora 18, un concert simfonic, dirijor: Jovan Sajnovici — RSF Jugoslavia (artistul este programat în colaborare cu ARIA București). Soliști Jasna Sajnovici — RSF Jugoslavia și Sorin Petrescu. În program: WA Mozart — Arii din opera „Răpirea din serai”, E. Grieg — Concertul pentru pian și orchestră în la minor, J. Haydn — Simfonia nr. 103.

● Azi, 22 martie a.c. ora 17, în sediul Universității culturale științifice Arad, ca avea loc sesiunea de lucru a cenaclului tinerilor arădeni. Vor citi Aura A. (poezie și proză) și Titi Bortș (poezie). Referatele vor fi prezentate de Olimpia Ada Băcheanu și Rodica Flori.

FOTBAL: PARTIZAN BELGRAD — DINAMO BUCUREȘTI 0-2 (0-0)

Miercuri, la Titograd, în manșa a doua a sferturilor de finală ale „Cupei Cupelor” la fotbal, s-a întîlnit Partizan Belgrad și Dinamo București, fotbalistii români obținînd o victorie clară, cu scorul de 2-0 (0-0), care le aduce calificarea pentru a doua oară consecutiv în semifinalele competiției.

Către Redacția cotidianului „Adevărul” Arad

Prin intermediul ziarului dv. și cu sprijinul pe care vă rugăm să ni-l acordați, dorim să supunem atenției forurilor competente un caz legat de bazinul de înot acoperit.

Știm cu toții că Aradul este unul din orașele din țară care beneficiază de bazin olimpic de înot, în lungime de 50 m. Scopul construcției credem că a fost inițierea copiilor pentru înot și practicarea acestei frumoase ramuri în vederea obținerii de performanțe, unde sînt de fapt mai mulți campioni republicani la copil și juniori II, iar alții sînt pe locuri fruntașe pe țară. Pînă aici totul este în ordine, dar aici începe necazul pentru care vă cerem sprijin. Bazinul aparține de ABS (Administrația bazelor sportive din Arad), spre deosebire de alte centre din țară, cum este Reșița, unde aparține de școala sportivă. Acest lucru nu ar fi o catastrofă dacă cel care se ocupă de întreținerea bazinului și-ar face datoria, dar ceea ce se petrece acolo, zilnic, este departe de a se numi sport... Apa este murdară, cum nu mai este în nici un bazin din țară, pentru că: — se admite intrarea în ba-

zin a unor cetățeni care vin seara, la așa-zisul înot de agrement, fără să folosească la intrare dușul obligatoriu;

— nu se reciclează apa și nici nu se curăță cu aspiratorul, zilnic sau cînd este nevoie, pentru păstrarea calității apei;

— nu se respectă condițiile de igienă cerute la astfel de bazine.

Arătăm că, la alte bazine din țară, din tribune se pot număra plăcile de gresie de pe fundul bazinului. Nerespectarea condițiilor stricte de igienă duc la îmbolnăvirea copiilor care fac înot de performanță, așa cum, dealtfel, se poate constata.

Multe probleme sînt legate și de spațiile rezervate grupelor de înotători.

În vederea soluționării gravelor nereguli care persistă la bazin, cerem ca acesta să treacă sub patronajul Școlii Sportive Arad, fără să mai fie la mijloc o verigă intermediară, numită ABS. Aceasta, prin profesorii care sînt zilnic la bazinul de înot, ar asigura garanția respectării normelor de igienă.

Părinții copiilor de la grupele de performanță

Tineri interpreți de muzică populară, 16,15 Panoramic economic, 16,45 Limba engleză, 17,10 Adevărul literar și artistic, 18,10 Tribuna partidelor politice, 19,10 Desene animate, 19,30 Actualități, 20,00 Semnal, 20,15 Pro Musica, 21,25 Reflector, 21,55 Opinia sportivă, 22,25 Actualități, 22,40 Nocturnă.

televiziune

Joi, 22 martie 1990

10,00 Actualități, 10,15 Curs de limba engleză, 11,20 Telemateca (reluare), 13,35 Actualități, 15,30 Teleglob, 15,45

Desigur aceasta nu se poate face odată, ci treptat, căci țărănul la această oră este complet lipsit de mijloace de producție (animale de muncă, unelte, mașini agricole, seminte etc.) și nici comerțul de stat nu-i poate asigura la această dată tot ce-i trebuie pentru buna exploatare a pămîntului. Pînă la asigurarea în totalitate a acestor necesități, în doi-trei ani în vederea exploatarei cu randament maxim a terenului și a garantării folosirii unor tehnologii moderne (asolamente, chimizare, mecanizare, irigare) care să ducă la obținerea unor producții mari și de calitate și mai ales la preț de cost scăzut, va trebui să se mențină în continuare unele forme de asociere, pe grupe de familii, în care suprafața unei sole să permită executarea mecanizată a lucrărilor de bază de către întreprinderile de mecanizare create în acest scop. Desigur aceasta nu exclude posibilitatea ca unii producători să-și procure mijloacele necesare pe-

care să le folosească singuri pentru exploatarea suprafețelor ce le dețin. Întrucît în multe CAP-uri se găsesc ferme de animale și alte mijloace de producție ce nu pot fi dezmembrate.

PNL militază ca aceste obiective să fie evaluate pe baza unui punctaj în care să se țină seama de volumul de muncă în timp precum și de aportul adus de cooperatori prin pămîntul și alte bunuri care a intrat în cooperativă, și să fie transformate în societăți pe acțiuni ce vor fi repartizate cooperativelor, exploatate în aceleași condiții ca și pînă în prezent, angajații lor bucurîndu-se de toate drepturile ce li se conferă prin lege, iar conducerea unităților să fie aleasă în fiecare an, după felul cum gospodărește bunurile ce li se încredințează.

Privatizarea agriculturii (II)

— opinie liberală —

Trebuie să se rețină că în viziunea de perspectivă a PNL este și formarea de mici ferme de exploatare agricolă cu suprafețe variabile în funcție de specific și zonă, astfel ca în cel mai scurt timp, să ne situăm la nivelul de producție al fermierilor din vestul Europei (Austria, RFG, Olanda, Danemarca etc.). Întrucît este dovedit faptul că cele mai rentabile ferme de exploatare agricolă sînt femele mici cu posibilități de a fi lucrate la nivelul unei familii, bineînțeles cu dotarea tehnică corespunzătoare.

Privatizarea agriculturii în ultima instanță trecerea pămîntului pentru exploatare din mîna statului care este un prost gospodar, în mîna unor persoane capabile, cu inițiativă care să conducă la rentabilizarea gospodăriei. De aceea PNL își propune în programul

Pentru pîinea noastră cea de toate zilele

Zilele trecute, d-l Mihai Radu, primarul județului Arad, a primit delegația Asociației Bisericii Penticostale din Anglia condusă de pastorul John Wildriane, care a sosit pentru a treia oară în județul nostru în fruntea unei coloane auto care transportă noi ajutoare pentru locuitorii din această parte a țării.

Dacă în primele două rînduri ajutoarele au constat în alimente, medicamente și haine, de această dată ajutorul este de perspectivă vizînd pîinea noastră cea de toate zilele, respectiv circa 20 tone de sîmînță selectată de grîu care se însămînțează în luna martie, un soi special care va fi experimentat pentru prima dată pe ogoarele județului nostru.

Aceste semințe au fost pre-

luate de către specialiștii Trustului Județean IAS Arad, prin d-l ing. Toacsen Dimitrie, directorul trustului, prezent la întîlnirea dintre d-l primar și membrii delegației.

În același convoi au fost autocamioane care au adus medicamente pentru Spitalul Județean Arad, precum și alimente și haine pentru familiile cu greutate din bisericile penticostale de pe raza municipiului și județului Arad.

Mulțumim pe această cale oaspeților, precum și credincioșilor penticostali din Anglia, pentru această nouă dovadă de atașament față de credincioșii noștri penticostali și tot poporul român, promițînd să le trimitem o pîine cît roata carului, așa cum știu românii să o facă.

L. ȘERBAN

Între start și sosire

● FOTBAL. An fost stabilite, prin tragere la sorți, meciurile din cadrul semifinalelor Cupei României la fotbal. La 11 aprilie se vor disputa partidele: Dinamo — Universitatea Craiova și Petrolul — Steaua.

● HANDBAL. Marti, la sala sporturilor, în cadrul pregătirilor pentru returul diviziei A la handbal, a avut loc meciul amical Strungul Arad — Politehnica Timișoara 28-26 (14-14). Golurile echipei arădene, antrenate de Ștefan Deacu, au fost marcate de Crivăț 7, Pina 6, Iant 5, Nagy 4, Urs 3, Handrea 3. De la oaspeții cele mai multe goluri au fost înscrise de Matei 6, Dan 5, Ignat

și Dobrescu cîte 4. Precizăm că în prima etapă a returului Strungul joacă la Craiova cu Universitatea.

● RUGBY. În etapa a 3-a a diviziei A la rugby, Petrolul Arad a jucat la Pitești cu formația Petrochimistul, în fața căruia a condus, pînă în minutul 80 cu 15-12. Arbitrul prelungind timpul de joc a dat posibilitatea gazdelor să înscrie un eseu (transformat) și astfel arădenii au pierdut meciul cu 15-18.

În turneul final al campionatului național de juniori, la Arad: C.S.S. Gloria Arad — C.S.S. Locomotiva Cluj 18-36.

ALEX. CIEBELEU

Opinii și opțiuni

(Urmare din pag. I)

culoare (mai puțin una, se știe care!) de a lupta pentru a fi în frunte. Dar, cînd din acțiunile și manifestările lor transpare cu atîta claritate că se gîndesc mai puțin la soarta națiunii și mai mult la straturile de mînuiri puterii, atunci lucrurile se schimbă. Pentru a nu regreta mai tîrziu va trebui să ne angajăm în a discerne care dintre opiniile exprimate se apropie cel mai mult de interesele generale, de binele comun. Prea ușor nu e, deoa-

rece nu sîntem corect informați în special prin intermediul micului ecran. Ziarele aproape toate sînt „independente”. Ați văzut și dumneavoastră ce fel de „independență” transpare din paginile lor. Și apoi, s-o recunoaștem, în cultura politică, economică, socială vom fi puși în situația de a ne decide soarta cît de cîrînd. Pînă la alegeri — mult prea scurt intervalul rămas — va trebui să alegem grîul, de neghină.

După cum ne vom trezi, așa vom trăi

dușelor agricole ușurînd astfel munca țărănului.

SUBLINIEM DIN NOU CA PNL EXCLUDE POSIBILITATEA REVENIRII AGRICULTURII ÎN MÎNA MARILOR MOȘIERI ACEASTA FIIND O NOUA FORMĂ DE ÎNROBIRE A POPORULUI ROMÂN.

Să nu se creadă că specialiștii agricoli nu vor avea rolul lor, ei vor trebui să găsească la nivelul fiecărei comune, poate și ca primari, la conducerea unor asociații și ferme-model ale statului, precum și în unitățile de deservire amintite, va trebui, să fie plătiți în continuare de stat așa cum există în toate țările dezvoltate urmînd ca ei să fie promotorii introducerii în agricultură a tot ce e nou.

Aceste măsuri de sprijinire a producției agricole țărănești și de garantarea proprietății agricole asupra pămîntului ce i s-a furat de către conducerea comunistă va face ca țărănul român să devină din nou talpa țării și garanția unor zile mai bune de viitor pentru întreaga națiune română.

Ing. GHEORGHE BRINDA

Salonul

LITERAR



Anul II — nr. 3

MARTIE 1990

4 pag. — 1 leu

Rememorări

TOMA CARAGIU

S-a întâmplat ca atunci să mă aflu în București... Era ultima zi de februarie și luna aceasta care nu aparține nicică rui anotimp nu vroia să-și dezmințită năravurile. Dimineața a fost frosită, apoi a plouat și spre amiază s-a pornit o ninsoare ne bună. Nesocotind legile calendarului, iarna a bintuit cîteva ceasuri asupra marului oraș, surprinzîndu-mă, la un moment dat, rătăcit într-o Piață a Palatului cam neumbli-

Este însemnativ pentru mine. Gest larg spre orizonturi calme și pure. Semnat: Toma Caragiu.

tă, străduindu-mă să-mi apăr, pe cît se putea, ființa de aspirarea viscolului și să ocrotesc un buchet de minunate fresii și un calet de însemnări. Eu am plecat a doua zi (pe o vreme lărași însoțită, cu un soare nefiresc de arzător), florile le dăruisem (nu spun cîui), rămînîndu-mi pentru acum, și pentru mai tîrziu, doar o filă din caletul acela. Pe ea scrie: „Vă mulțumesc din inimă pentru dovada pe care mi-ați dat-o. Este însemnativ pentru mine. Gest larg spre orizonturi calme și pure.” Semnat: Toma Caragiu.

I-am stat în apropiere doar cîteva ore (cît a durat viscolul). Și l-am văzut trăindu-și febril, cu o intensitate dusă pînă la durere, parcă „rolurile” de „prieteni” — pentru toți cei aflați în jurul său (o mulțime fiindcă, ne adunaserăm la „Capșa” după o „ședință de studio” — se pregătea filmul în care Sorin Titel debuta ca scenarist, Stere Gulea ca regizor, între actori se număra Ion Caramitru, veniseră și artiști, Gopo îl strînise pe Gulea cu un „omu-

let” căruia, pe peticul de hîrte și cocotat pe o frînghie, într-un precar echilibru, îi era interzis s-o ia la... dreapta, mai erau acolo scriitori, artiști, regizori, cum și pe la mesele vecine — intrate, firesc, în comunicare cu a noastră, tot cunoscuți erau, spre pildă, Nicolae Manolescu într-o conversație aprinsă cu Al. Ivăsiuc, unii veneau, alții plecau, pierzîndu-se în vîltoarea viscolului, fără să bănuiască în gestul acesta a plecarea definitivă, nici nu-i mai

țin minte pe toți, poate pe Octavian Cotescu, în sfîrșit), „poet” — de o cutremurătoare (val, tocmai acest cuvînt s-a ivit acum) sensibilitate, „actor” — aflat mereu pe o „scenă” (bănuiesc că și cînd era... singur), povestitor — neîntrecut, amînîndu-și sau născocind uluitoare anecdote, „soț” (îngrijorat, era viscol, erau vîltoare, meandre, nălu-ciri de tot soiul, a sosit, pînă la urmă, și femeia pentru care se temea,

doamne, violetul ochilor ei luceau înșelători), „mesean” — urînd birfa joasă și iubind cu patimă curată băutura, dacă era curată și aceasta, dîndu-ne „lecții” de gurmand, „generos” — acoperise cheltuielile suplimentare din propria pungă, „confesor” — știind, lucru rar, să-i asculte și pe alții în destăinuirile lor; de, adunîndu-le pe toate și încă unele nespuse, OM. Numele lui a rămas cu valoare de simbol. Cît despre spiritul său, să se teamă și azi, unii de el. Fîndcă.

FLORIN BĂNESCU



Strălucirea zidurilor albe

Mereu așteptînd

Mereu așteptînd în noaptea de iarnă școlară suavă aplecat peste istoria medievală a cartierului alfa un frig compact pe care tu îl prevedea

străpuns de săgețile terbil în liniștea acestui studiu alb după natură iubirea ta mai luminată în întunericul care nu poate fi veșnicie înzăpezită și bucuria ascunsă știind că o primăvară va veni palidul chip al lunii în rîul halucinant prin lunca verde alergic odată prin lunca verde alergic odată astfel sentimentul iernii un vid suspendat în noaptea de iarnă școlară suavă aplecat peste istoria medievală a cartierului alfa ca în vis numindu-ne la pieptul celui alt izbăvirea

5 decembrie 1989

Punct vernal pe rîu
Elenel D.
Dacă privim iubite îmbrățișată din acest punct vernal echinocțial pe rîu se vedea nemurirea

adevărul de negrăit în prundul natal din perspectiva de martie irevocabil pe rîu și cum firul de iarbă intruchipează slava unui ideal de viață și admînd aceste axiome curgînd plopul iarba malul pasărea rîul ca teritoriul a ceea de viață atunci eu eram bărbatul care tu l-ai visat mereu atunci tu erai femeia care eu am visat-o mereu mereu într-un punct vernal echinocțial pe rîu

21 martie 1985

După ce ai trecut rîul

După ce ai trecut rîul înapoi nu privi altcum dar îți urmează viața nu însingurat preabine știind că nu te scăzi niciodată de două ori în același rîu și aceste câmpii terburii și livezi în lumină au fost și a ceea sunt și umbră viguroasă a undelor rîului în amurg cum în plină ziua și cum toate curg odată cu rîul această povară trebuie să o porți vestitor fil dar liniștit nu vei uita nimic din toate pe rîu și cît de pierdut să fi fost mai rămîne un tărîm

un adevăr în maluri și prunduri ca un vechi palimpsest pietrele filozofale ale rîului albe de neînchipuită limpezime și sălcile plop și frunzele lor mereu în verde trecere o bucurie imensă tînuită ca o durere frumoasă toate înăbușite în piept precum sub un scut dar după ce ai trecut rîul înapoi nu privi altcum îți urmează viața fiule adevăr grătesc

9 august 1989

Vă spun în dimineața fragedă

Vă spun în dimineața fragedă poemul se naște pe rîu ca făptură de sine un vlăstar o vietate fără cuvinte ivire în prunduri vidate din început așa cum se naște lumina din lumină cum un salcăm o pasăre un sema dezvoltat sigur de viață precum a conjuga un fir de iarbă astfel făptura poemului poate fi aproximată ca făptură de sine un vlăstar o vietate fără cuvinte

Ivire în prunduri vidate din început când se naște în dimineața fragedă vă spun totul fără vr-un fior programatic pe rîu

22 septembrie 1989

MIRAI TRAIANU

Rășfăț boem

— La despărțirea de Florin Pucă
La dant, aristocrat, inhalează opium, cu frantiori parînd despre dubeică și-o divă lămlită sus pe podium la fix împarte... o inimă, o suveică. Curg ochii, limbi atîrnă, totul devine moale, te reazimi de glosarul tocmît în vechi licori; uschite giumbușlucuri — Don' șef, e pe... nasoaie ca nădușeala asta noi n-am mai vopsit ciorl. — Bre, Cîrpele, micles cu papagalul Nu picotii, livrează produsul la Mabuse. Într-o clipită — 'ncepe, cu surle, carnavalul, Din răsăritul straniu în fastuos apus. Și la peșcheșul tupilat în spuze o să rămîi cu buzele molușe.

MIRCEA STEPAN

Poezii și cărțile lor

„HESPERIA“

Ștefan Aug. Doinaș

Rindurile se armează nu se vor eronica unui volum de versuri, puțin comentat, apărut în urmă cu aproape un deceniu, și încercarea de a surprinde, dincolo de timp, taina unei poezii dificile, ce mă urmărește și mă tulbură neconștient.

Artele poetice, ca reflecții explicite asupra poeziei, au, în mod necesar, un statut post hoc, urmează festinului, nu îl premerg. Potențial, ca entelehi sau matrici configuratoare însă, ele preexistă în eul liric, pentru a se obiectiva în operă concomitent cu actul de naștere, respectiv procesul de facere, al acesteia, proces ce se constituie, prin integrarea unui număr nedeterminat de date optionale, într-un prim stadiu de conștientizare. Nici explicarea, nici explicitarea nu se mai impun. „Carnea cuvintelor noastre plăcere, / se mistuie-n gură.“ Opera este. Gustând, bucurați-vă!

Faptul că unui poet, în speță Ștefan Aug. Doinaș, nu rezistă ispitei de a-și explica sau explicita arta, nu împiedică în vreun fel asupra poeziei, demersul lor teoretic concretizându-se într-o operă de o cu totul altă factură și, în același timp, într-un al doilea stadiu de conștientizare, cel al leșirii din limite, cel al detașării de sine și, val, și al desprinderii de rădăcini, desprindere inerentă oricărui proces de reducere fenomenologică. Prin fibrele lui, simple proiecții, adeseori științifice, ale unui fenomen original, nu circulă seve, de unde, presupun, nevoia poetului de a se reîntoarce la uneltele sale și, nu mai puțin, la izvoare. Dar, cum? de vreme ce inima lui nu e una și aceeași cu inima gânditorului lucid, vocațiile părfind să fie antagonice. Antagonice, dar și paradoxale, respingerea nefiind posibilă decât în limita unui context integrator. Or, dacă lucrurile stau așa, problema reîntoarcerii la izvoare mai poate fi ea pusă? În afara unor cazuri de radicalizare, echivalând cu o rupere a echilibrului și-a tensiunii, evident, nu cele două inimi putând fi locuite de una și aceeași conștiință excepțională. E ceea ce se întâmplă și în cazul lui Ștefan Aug. Doinaș, în formele în care-și intrupează poezia, ideile subsistând ca TILC sau ADEVĂR POETIC. Remarca nu e nouă. Valerianismul creației lui, amendat desigur, față în față cu effluviile unui romantism ponderat, spiritul clasic, geometrizant, alături de senzorialitatea potolită a formelor, fantasticul ordonat după criterii raționale și, ca un corolar, rigoarea aproape rece, sunt tot altele trăsături, relevate de critică, îndărătul cărora dihotomia formă — idee, inefabil — înțeles, emoție — gând, poate fi depistată ușor, ca fiind eului vectorial al poeziei și punctul de plecare pentru o artă poetică, de aceeași ființă, surprinsă în situ.

Volumul de versuri „Hesperia“ este, în mare măsură, o astfel de artă poetică în stare activă, în medias res, cu statut de destiin asumată, meditație lirică asupra menirii și condiției poetului și poeziei, în același timp, contemplare a „simburilor limbii“, îngropați în fruct sau tărână, prin mijlocirea lacrimilor răscumpărătoare. Spiritual, motivele, interogațiile sunt numai aparent holderliniene. Trans-

substanțializate prin har și așeză, și spiritul și motivele și interogațiile au devenit adevărul poetului Doinaș, poezia poeziei lui, „cutremur lăuntric“ într-o rostire nouă, austeră, neașteptată, nu și străină spațiului lui definitiv „locul — nelocul acela cu înmuri / vag aurind, unde timpul palpită / ca un vast aleeuă printre nori,“ și, cu atât mai puțin „Marilor Ore“ ce urcă, vestind „O patrie ivită din adânc“.

VIOREL GHEORGHITA

Continuare în pag. 4

Poeta contrariilor

Ligia Holuță

Un sentiment al solitudinii auto-impuse și conștient fragmentate în fulgurații ideatice transpare din poezia Ligiei Holuță. „Aplecat ușor înăuntru“, asupra propriilor tenebre și demoni devoratori, EU-1 poetic își contemplează cu seninătate spațiul interior, asemenea unei prăpastii a cărei imensitate tentează și atrage sufletul în derivă existențială. Atributele civității infinite, situate în atemporal, posibil de asimilat unui Cronos auto-fag, transpar în notații lirice sincopate, discontinuitatea ideatică postulând o trăire secvențială, dominată de ideea conjuncției contrariilor. Diareza între spațiul interior și cel exterior, între temporalitatea internă și timpul cosmic se anulează prin sacralizarea memoriei, agent al medierii între metafizic și profanul cotidian, sugerând duplicitatea unei existențe guvernate de ritmuri haotice: „vântul din nord face să suspine axa lumii / (...) / „almineată am s-adorm“ (nocturnă).

Anamnesis-ul, frecvent evocat de poeta armoniei contrariilor, înțuit ca un posibil succedaneu al limitei tragice, oscilează între imitarea superficialității existenței „vieții / pergamente / imitând vlăguita / piele a amurgului“ și tendința de integrare în sacralitatea unicității „afra vei asculta clopotele insomniei / până ce nu vor mai ști nici o limbă / totul trădând / totul“. Conștientizarea faptelor de memorie, deseori cu tentații de reprimare a actului, impune astfel un ritual al aventurii, în etape marcate de ezitări ale lucrurilor și filteții față de puterile necunoscută ale plonjeului în trecut, nu o dată simțit ca un viitor retrăit, curbat el însuși asupra-și, de așa manieră încit existența în procesualitate apare asemenea unui spațiu thoracic, cu treceri non-discontinue dintr-un virtual interior într-un tot virtual exterior. Din această perspectivă, uneori noțiunea de interioritate permite afirmații metaforice paradoxale (de tip aproa, pe oximoronie) în care planul diacronicului se confundă cu cel al sincronizării „sintem înăuntru // — cum doar cimpla / știe să închidă și să deschidă / ploapele“. Alteori, discret sau tranșant, activismul ideatic conștient al memoriei se aproximează motivului identității viață — somn — viață „somnul / așa ușor m-a cuprins / înfii mi-a lăsat — înăuntru / veghea neatinsă“ sau prafigurează o zonă de suprapunere între regimul diurn și cel nocturn, din perspectiva noțiunilor viață — moarte: „în mă voi apleca / și voi intra în moartea mea / care acum stă singură în întinerie / plină de spaimă“.

Ritualul poetic îndeplinit fără echivocuri lasă totuși loc unei lucidități meta-factice, proximizând o conștiință dramatică a singularității insului în social, a imposibilității reale de comunicare, a domniei hazardului și ambiguității de receptare a sensurilor. Majoritatea titlurilor, în regim oximoronie, secvențializarea semantică a unor fragmente de scriitură, concentrarea extremă, în multe cazuri, a expresiei, trădează o trăire intensă în livresco, o spaimă auctorială de cuvintul inutil ori generator de confuzii. Consecința acestei atitudini se resimte pe plan formal, parte din versuri amintind tehnici avangardiste apuse, sentimentul cerebralizat excesiv și filtrat prin imagini livrese dând uneori impresia calofiliei extreme. Alteori poeta supralicitează o metaforă exhaustivă, gen Marinetti, creînd efecte de ermetism futuri („gloria răsucește / chela în broască / la ce bun păpăia verde // lumina cade pe gîn-duri“). Rar, dar faptul se cere relevat, nu în ultimul rând în interesul unei bune poezii, care este Ligia Holuță, apar și asocieri sintagmatice nejustificate, transgrese, sarea normei semiotice făcîndu-se forțat, aportul de conotații al co-ocurenței fiind parazitari ori hilar în timpul semiotice dat („... — cerul / tăiat în două și dinții albaștri“, „...și ceea ce încă n-a fost revelat — / organ de răcoare“, „mîni albe — / scafandri / în sunet“).

Stăpînă pe un sigur univers cultural al marilor valori umane, dovedind în Frigul și surisul o autentică vocație lirică, Ligia Holuță poate mai mult, cu condiția de a-și depăși timorarea în fața modelelor sacrosante și de a-și impune o voce proprie, care răzbate deseori în poemele publicate.

DORIN BARNA

PIRAMIDA LUPILOR

Werner Söllner

Nu! Voi refuza și acum să scriu o „cronică“ despre această (extraordinară) carte („Piramida lupilor“, ed. Albatros, 1981). Am edit-o, la vremea apariției sale, am recitat-o din nou și din nou, ca și poetul: „Inima mea e bîntuită și uscată ca iarba încit uit pînă și / să-mi mîning plinea. Sînt ca bufnița în pustiu, ori ca-cuveaua / prin dărmături. Stau treaz și plîng ca o pasăre / pe acoperiș.“ („Jarna sentimentelor“, p. 67-68). Și, tot de fiecare dată refuzam, în consecință, să aștern pe hîrtie clasică (și cunevîta) cronică. Mă simțeam doar dator să adresez un îndemn: stimaii lupi contemporani, scuzați, vroiam să spun stimaii mei contemporani, citiți rogu-vă această carte de POEZIE! Poate ar fi îndeajuns să mă rezum și acum la atât. Eventual transformînd doar rugămîntea în poruncă. Fiîndcă o asemenea poezie TREBUIE citită. Cu orice risc. Și fiîndcă a venit vorba de riscuri: primul și l-a asumat poetul. Îndrăznind să-și traducă singur versurile din germană în română. Alfel spus, să-și rescrie poezia. Luptînd deci (Werner Söllner este ceea ce se numește un poet-luptător) cinstit, alegîndu-și singur armele-cuvînt și nelngăduînd „trădarea“ altora. Era categoria al risc pentru că un dușman al calofiliei, un adept al „poeziei noi“ întemeiată pe limbaj, un „pictor“ de peisaje filosofice, un comentator lucid al lumii în care tră-

iește, un, în sfîrșit, crud reporter (singur își întîntulează unele lucrări „poezii-reportaj“) care se „joacă“ mereu cu realitatea și cu închipuirea, furîndu-ne propria noastră închipuire (înșelînd-o chiar, bătîndu-și joc de ea fiîndcă abia ne credem pătrunși în miezul unei imagini colorate de „ilustrată din Orient“ că ne și trezim în miezul exploziei unei idei valabile aiurea sau numai pentru noi — pretutîndeni, deci), așadar, spuneam, era un risc pentru că un asemenea poet, auto-traducîndu-se, nu putea fi sigur că într-o altă limbă își va respecta propria estetică. Dar a izbîndit, credem, întrutotul. I-au comentat mulți cartea. Firește, favorabil. Sînt de acord cu entuziasmul criticii literare dar nu și cu afirmația că ea, cartea ar fi un fel de jurnal ce se citește cu încîntare. Cred, dimpotrivă, că ea se citește cu încrîncenată durere. Analizîndu-și totodată, lucid, propriile trăiri. Și astfel alăturîndu-te poetului. Acceptînd însă și termenul de „jurnal poetic“, în care Söllner se simte chemat să răspundă unei avalanșe de întrebări pe care viața (adevărată) i le revărsă asupra-i, dar mai ales să opteze pentru o poziție. Chiar cînd „notează“ cine știe ce obișnuite întîmplări el nu se mărginește la descrierea unor detalii (uneori „construind“, spectaculos, din disparate fragmente, din rămășițe rămase în urma vreunui cataclism — fie el și numai de ordin ideatic, adevărate piramide) ci își spune tranșant (dacă nu chiar brutal) părerea. Obișnuitul, banalul, cotidianul, devin simboluri puternice. De la amănunt se ajunge la general (căutîndu-se esența). Poezia aceea produce o anumită stare (tensionată) care se luptă cu alte „stări“: ale lășității, de pildă, ori ale „politicului“, ori ale iubirii (fără false pudori), ajungînd, în cele din urmă să „comenteze“ chiar „starea de viață“. Ironic și autoironic, poetul ajunge să se lupte pînă și cu el însuși; de la ironie, se trece însă la tragism și lucrurile lui proporții de nebănuit. Ciclul „Timpul probabil“ este, în fond, un portret al lumii noastre, poetul ignorînd legile timpului și hotarele spațiului, devenind călătorul-absolut. Mereu în mișcare (a gândului) el are parolă abia vreme să schițeze simbolice tablouri, folosînd linii sigure și aruncînd în unele locuri pete de culoare (violente); dar cînd vrea să „poposească“, folosește tușe mai îngroșate, construcția tinde spre celebra piramidă; în fața lor, conștiințele noastre sînt puse în fața unei întrebări clare: „de care parte ești?“. Remarcabil este și ciclul „Alt timp“, în care poetul explozează universul domestic. „Vorba lungă“ din „După-amiaza unei casnice“ (spre exemplu) este de fapt o adevărată artă poetică. Din nou este vorba de o implicare directă a cititorului în „acțiunea“ poemului.

Az mai fi poate (doar) de semnalat cîteva (alte) „tratare“ despre poetică. Am folosit parantezele fiîndcă am promis că nu fac o cronică literară. La așadar, pe alții, prin citirea directă să descopere ceea ce trebuie descoperit. Pe literați, acele texte despre „arta cuvîntului“ de care pomeneam înainte, pe cititori, o carte care stă între pîldele „poeziei noi“. Ea plîndu-le pe ex-arădeanul Werner Söllner printre poezii de frunte al generației tinere. Indiferent de limba în care își scriu ei opera, la noi sau pe aiurea. (Iulie, 1982)

FRIEDRICH BERNAUER

Poeme de FRANCISC VINGANU

Floarea destinului

Clocănește.
Deschid palma.
Intră.
Se așează
pe linia vieții.
Meditează.
Își șterge liniștea
de pe frunte.
Suspină.
Se ridică.
Îa soarele
sub braț
și pleacă.

Cu termometrul
sub aripă

A intrat
și-a scos
culele din palme

și m-a îmbrățișat.
Adevărul
mi s-a înroșit.
L'am servit
cu rugăminti
și vin,
dar el a insistat
să-l dau norocul
din degetul arătător.
Nu pot.
Pasărea mea
zboară
ou termometrul
sub aripa stângă.

În spatele-
diagnosticului

În spatele
diagnosticului
soarele

Îmi luminează
ochii
cu o luminare,
obiectele
își sfărăle culele
spre lăzi,
din spatele diagnosticului
Iubito
Îți trimit vesti
diamantine
și cheia destinului meu.

Mersul trenurilor

Ingenunchiat
în biserică
Împună cu lumina,
pe mașina de scris,
în fața
mersului trenurilor,
cu ochii aburiți

de lacrimi
Iubito
nu pot să văd
nici o plecare.

Numai singurătatea

este alta

Nu mi-a mai rămas
decit ceasul
pe peretele
poeziei,
până și toamna
este, a copacilor.
Soarele
este același,
diagnosticul
este același,
numai singurătatea
este alta.

Tu ești? zice Marta din bucătărie, dar cum el nu răspunde, e sigură că-i el și nu băiatul sau fata.

A intrat, a închis ușa, a pus geanta la locul ei în debara și acum se privește cu atenție în oglindă. O față lungă, oasă, nas ascuțit, nări strimte, frunte îngustă, ridicată, părul rar, aranjat alandala, și ochii același nici verzi, nici albaștri, care se uită la el ca la un străin pe care nici nu-l iubești și nici nu-l urăști. Ca la unul de care nu-ți pasă.

— Te-a căutat Eftimie, zice Marta de acolo, din bucătăria din care nu iese decit dimineața când se duce-n piață. A spus că mai vine.

Încă se privește în oglindă. Acum treizeci de ani avea părul des, ondulat. Ca prin ceață, i se pare că vede o mină albă care-l trece alene prin păr. O mină albă, cu degete lungi.

Măninci a cum sau după te-
lejournal? zice femeia.

Se descalfă, își dă jos vestonul umezit la ambelă subsoartă, mai privește o dată în oglinda în care

nu se mai recunoaște, trece pe lângă ușa bucătăriei și intră în cameră. Stă așa, nemiscat, prăbușit în fotoliu, un minut, două, apoi întinde mâna și apasă pe butonul televizorului, exact în clipa în care aude din nou, de dincolo, vocea ei.

— Nici astăzi n-ai scos hai...

Televizorul a pornit brusc, acum nu mai aude decit vocea crainicului sau, poate, a unui reporter care vorbește ceva cu un ins chel, rofofel. Într-un peisaj înțesat de tractoare, insul are glasul strident, agasant, și păcă și când s-ar adresa unei mulțimi de hipocozici. Sau unuia (nu reporterului) aflat la mare distanță și pe care vrea cu tot dinadinsul să îl convingă că el, acolo (oare unde?), muncesc exemplar, și-au îndeplinit planul și vor fa...

Acum a rămas numai imaginea. A paratului are oteodată plăcerea aceasta, de a amuți brusc din proprie inițiativă și neanunțat. Uneori îl ține o oră, alteori o zi, sau o săptămână. Cum vrea el. Astfel începe un joc pe care el îl ia de fiecare dată tot mai în serios. Să ghicească ce-si spun chipurile mișcătoare de pe ecran.

— Ce dacă! Ești surd? aude iar glasul enervat al nevastei.

— Ai spus ceva? întrebă el, urmărind efortul eroic al unui siderurgist de a se face auzit în hărmălaia hăle imense, stropită de mii de stropi de metal care sar din cuptoare.

— Pe dracu am spus. Te-am întrebat când are să te intereseze și pe tine familia ta în care trăiești?

Corect ar fi familia ta, sau familia în care trăiești, se gîndește bărbatul, încercînd să afle ce face ea în bucătărie. Gătește sau tricotează, își zice. Sau găsește și tricotează. Dar, cum nu miroase a mîncare, înseamnă

nă că doar tricotează. Asta e. Mai mult ca sigur că iar îi face lui un pulover de iarnă pe care n-o să-l poată purta fiind fie prea mic, fie prea mare, și pe care, totuși, are să-l poarte.

Cincisprezece ani a făcut naveta la țară. Fusesse dascăl și se străduia să-i ajute pe bieiții copii să înțeleagă ce va să zică un mare poet, în timp ce pe el nu-l interesa decit fotbalul. Apoi, în sfîrșit, s-a lăsat de navetă și acum împrumută cărți aproape a-celorași copii de care-a fugit, nefiind sigur nici pînă azi dac-a făcut bine sau rău.

— Simioane, nu vii să mîncîci? Niște cercuri concentrice deasupra Islandei, altele peste Marea Mediterană. Ciclonul și anticiclonul. Două noțiuni greu de înțeles dar care, în bună măsură, ne determină mersul vieții. Cînd primul se extinde în de-

tuși, cit de departe!, familia lui se pregătește de cină fără să-i simtă absența.

Familia lui. Adică Marta și cei doi copii pe care îi au împreună. Și, desigur ar zice Marta, casa asta cu tot ce-i în ea: mobile, covoare, perdele, lustre, haine, o grămadă de haine și citeva aparate. Cărțile nu. Cărțile sînt ale lui, nu ale familiei. El singur le cumpără și, cteodată, chiar le citește.

Măcar dacă pe ea ar iubi-o copiii. Dar, nu. Pentru ei mama nu e decit femeia care le face mîncare și îi îngrijește. O știe. O simte. Pentru că prea urmărește, prea se chinuie să fie în fiecare zi mamă perfectă.

— Unde-ai găsit salam de Sibiu?

— La Sibiu.
Asta e Mimi. Singura din familie care are umor. Umor pe care, cîndva, l-a avut și el dar l-a pierdut o dată cu abonamentul de autobuz.

Aude pașii Martei, trîștîi, pe mozaicul holului, așa și vocea ei.

— Tu n-ai de gînd să te ridici din fotoliul ăla? Nici măcar nu te

uîți la televizor.
Apoi aceeași pași, de data asta înapoi, spre bucătărie (ușa a lăsat-o deschisă) și din nou vocea ei:

— Nici măcar nu se uită la televizor.

Și băiatul:
— Ce să vadă la televizor?

Acum Mimi:
— N-ai observat că de mult nu se mai uită la televizor? Se preface doar, să-l lăsam noi în pace.

Simion șade încă în fotoliu și, cu degetele minii drepte, bate darabana pe mîșuța de-alături. Știe că peste citeva clipe se va ridica, va trece și el, trîndu-și papucii, prin holul întunecos, se va așeza la locul lui dinspre geam (din cauza asta, larna, e veșnic răcit: nas în-trognat, roșu, și ochi lacrimoși), va mîncă și el aceeași mîncare, se va uita la cei din jur parcă fără să-i recunoască și, în cele din urmă, va sfîrși prin a spune una sau două banalități, atît de necesare în orice familie.

— Mîlne ce-ai vrea să mîncăți? ar zice Marta.

— Supă de roșii, ar zice el, plin de solicitudine. Pui în ea o ceapă întregă, o frunză de leuștean și citeva felii de cîrnă.

— Hodoronc-tronc. Vorbi și el.

— Atunci, fără cîrnă, se dădu el învins, ridicîndu-se încet din fotoliu.

Străbătu holul, deschise și apoi închise ușa bucătăriei, se așeză la locul lui, în celălalt capăt al mesei, puse palmele pe genunchi și zise cu glasul nesigur, ușor voalat, spre stupefacția celor din jur:

— Ai dreptate. Nici n-are rost să mai discutăm.

Horia Ungureanu

SUPA DE ROȘII

trimetrul celuilalt, vine ploaia. Sau invers.

Întinde mîna și oprește televizorul. În dreapta, pe mîșuță, îl așteaptă zările și revistele necitite de-o săptămîină Sportul, România literară, Luceafărul. Naționala, în mare formă înaintea europenilor, a bătut cu 2-1 pe Dinamo Mizil, minerii din Rovinari a-nunță depășirea planului cu zece la sută, un mare critic care crede exact invers decit crede altul, la fel de mare, despre indiferent care carte scrisă de un autor român în vîlă, un nenorocit de frizer care a fost prins luînd ciubuc de la vechiul său client care-l este și naș. Și apoi: șomajul, lupta pentru pace, situația din Orientul Mijlociu, apartheidul și, uneori, capriciile vremii. Toate-s vechi și nouă toate. La ce să mai citești cînd le știi dinainte?

Aude ușa de la intrare și vocea în antreu.

— Ai venit? zice Marta. Cînd se adresează copiilor e plînea lui Dumnezeu.

Copiii au dispărut în bucătărie. El ascultă sporovăiala care răzbate de dincolo. Vocea în schimbare a băiatului, glasul afectat al fetel și, din cînd în cînd, cel moale al Martei.

De multe ori s-a întrebat dacă băiatul și fata lui îl iubesc așa cum orice copil își iubește părintele. Ba început, cînd au fost mici, și-a zis că nu e bine să-l crească prea răzgîiați. Apoi, cînd, iată, au ajuns deja mari, și-a dat seama că nimic nu mai e de făcut, că între ei și el s-a strecurat ceva indefinit care le face comportamentul nenatural și fetele circumspecte. Ca o barieră nevăzută între două teritorii indezirabile. Rezultatul? Iată-l: el stă singur, în timp ce la nici douăzeci de pași (to-

Sufleur

Cum să-ți pui ordine în sentimente
cînd naivitatea-mi fac prietenii
generoși:
m-arată pe stradă cu degetul și
înjură
pînă cînd încep să-mi hrănesc
imaginația
cu induișoșoare gînduri de
sinucidere

visînd deja:
cum îmi împletesc o funie în jurul
gîtului,
cum îmi aștern patul cu nedisimulată
grație
în cușca tigrului înfometat sistematic.
cum mă închipui sufleur în diirijarea
tramvaielor

instalat între traverse,
limba clopotului episcopiei intrată
în draci.

căpitanul unui vapor ajuns cu bine
în insulele Bermuda,
cîntec în urechea surzilor,
etc., etc., etc.

TEODOR ROȘU

Doem

Mă-ntreb încotro duc
treptele astea ude,
pe care fug nebuneste
și de ce-i întunericul
atît de negru și cleios
încît mi se lipos
și ochi și gură și nas și urechi.
Mă-mpicdic
și-mi tin echilibrul
cu un fir de păr.

De ce îmi string amuleta-n buzunar
și ea nu mă ajută,
mă-nfundă

în negrul ăsta pustiu,
sau poate-i o uncață a diavolului,
care sclipește cuminte
de aceea nu i-am înțeles
adevărul sens niciodată.

Ei și ce tare-mi urlă în creier!

„Dă Doamne, dă Doamne, dă Doamnel!”

Dar ce să-mi dea
dacă nu din nou un talisman drăcesc
ca să mă-nfunde în raiul ăsta
cu chip de iad

și să-mi frîng gîtul
în gropile astea blestemate
și-apoi să gem neputincos?!

Dar nu știu

de ce am senzația asta timpită
de om care se înecă

și spune poezii:
„A fost odată ca-n povești,
a fost ca niciodată”

Iar nu pricep

de ce-am fost condamnată
cînd n-am făcut nimic

sau poate ăsta-i motivul:
n-am făcut nimic.

Oh, și pereții ăstia de piatră
îmi strivesc răsufierea

și pîianjeni isterici

mă paralizează

în plasa lor infectă.

De ce nu simt

că drumul ăsta

mă calcă în picioare,
ba nu, acum simțem ohi!

Îl calc și eu

mă calcă și el.

Dar care va fi

sfîrșitul rătăcirii
prin labirintul ăsta enigmatic:
victorie sau pierdere?

■

De ce-ar căuta

o gîză efemeră noaptea
cînd chiar căutarea nopții
înseamnă noapte.

ANDREEA IOANA DUMITROF

DEBUT

Destin

Sîntem asemeni scoicilor mării,
Pentru unii din noi
Singurătatea ia formă rotundă,
De perlă.
Pescuitorii de perle sînt, însă,
Tot mai puțini.

ANGELA ALBU

LITERATURĂ FĂRĂ FRONTIERE

ION MILOS — SUEZIA

Cine este poetul Jon Milos? Născut în Banatul Jugoslav (1930), el debută cu volumul de versuri, în limba română, „Muguri” (Ed. Lumina, Pancevo, 1953). O poezie caracteristică vârstei adolescentine, entuziastă, în ton, uneori, alteori visătoare, aspirând (în subtextul citit atent) spre tărîmuri noi, necunoscute și, firește, fermecate. Cîteva versuri sînt semnificative pentru această perioadă, după cum ele și anunță, într-un fel, destinul poetului. Mai înții: „Insetați de cercuri, / de tainice ținuturi, / din toate patru vînturi...” Va fi ghicit, oare, Ion Milos, de atunci, că nu după multă vreme, va cunoaște direct acele „tainice ținuturi”, purtat de „cele patru vînturi” (și care sînt, acum, limbile în care scrie: româna, suedeză, sîrbo-croata și franceza?) Apoi: „Ca o pisică galbenă / adunată în jurul ei, rotund / stă culcată luna / pe covorul de stelare abisuri / și molcom toarce: / lînște, soma și visuri...” Numai de tîhnă n-a avut parte Ion care încă nu se transformase în Jon! Crescut în leagănul limbii române, la vîrsta potrivită își desăvîrșește studiile u-

niversitare (filosofia) la Geograd și își dă doctoratul la Paris. Orașul artelor îi va dărui și iluzia iubirii. Se îndrăgostește de o suedeză și o urmează la ... „Nunta Nordului”. Numai că ajunge într-o țară unde „nu există dragoste”. Mai mult: „Dragostea nu-i totul pe lume / Standardul de viață / Se ridică cu banii / Nu cu versuri și cu silogisme — murmura soția”. Drept pentru care: „Serioși și conștienți de Noi / Ne iubeam doar de sărbători / Apoi tot mai rar / Și mai rar / Dar am construit o casă / Așa am început să-mi pierd însușirile...” Unde era visătorul de la începuturi? Cînd, în sfîrșit, se eliberează de „domesticire”, revine la prima-i, adevărată, iubire: poezia. Cu o rîvnă rar întâlnită. Strigîndu-și protestul pentru suferințele sale. Tonul lui Jon Milos rămîne, totuși sub un permanent autocontrol, dar își păstrează distanța ironică. Pe lîngă ceea ce publică în Suedia, tipărește la noi în țară două cărți bine primite de critica literară: „Tauri și melci” și „Nunți boreale”. Versuri de mare simplitate aparentă (pure, în fond),

cu traie metaforice sărace, metafora, atîta cită este, slujind ideile pe care le poartă. Stăpînind singur limba, de la „bănățenisme” și cuvinte neaoșe, pînă la exprimarea intelectuală exactă, Jon Milos își spune direct gîndurile; ele, majoritatea, închinat prieteniei și iubirii. Arzînd pe rugul poeziei sale, îmbogățește și limba suedeză cu două cuvinte care esențializează spiritul românesc: doina și dorul. Ne dăruiește și nouă, printr-o excelentă antologie, literatura suedeză. Iar acolo alcătuieste o antologie de proză românească, „Poarta sărutului”. În același timp, Jon Milos, prieten adevărat al României, favorizează turnee teatrale, însoțite „Maștrigul”, întîmpină Opera din București, invită ansamblul folcloric și traduce, traduce neobosit. Motive care l-au făcut pe Șerban Cioculescu să exclame: „Salut în Jon Milos pe excepționalul nostru purtător de cuvînt”. Acum, pe masa sa de lucru se află o antologie de poezie românească și cîteva cărți care ne vor reprezenta în Europa.

FLORIN BĂNESCU

NEPUTINȚĂ

Dumnezeu nu mai are puteri să
stăpînească
Zace părăsit pe muntele Raiului
pleșuv
Și-a lăsat Diavolul să conducă lumea
și s-o construiască.
După chipul și asemănarea lui.

Dumnezeu s-a plictisit să mai facă
minuni
Șade singur la masă și își numără
coastele
îngerii stau culcați la umbra pomului
oprit
Și-așteaptă șerpii să le aducă fructele
în gură.

Oamenii nău mai știu să deosebească
Răul de Bine
Dumnezeu privește mirat cum apele
ruginesc în izvoare
Dar încă mai crede în om, deși omul
il minte și-l înșeală
Și nici o femeie nu vrea cu el să se
mărite.

ȘI-ACOLO CA ȘI AICI

Unde să mai pleci sufletul meu
Cînd iubirea
Nu mai ara despre lume nici un gînd
Iar lumina
Nu mai vede fața ce deosebește
Omul către om.

Și-acolo ca și aici
Adevărul fuge de viața cotidiană
Și lasă umbrele să cadă peste zări
Și-acolo ca și aici
Aerul e stricat și pute
Dar oamenii îl respiră ca să trăiască



„Colaj” de Alexandra Petican

Și-acolo ca și aici
Vinul tot vin se numește
Chiar și atunci cînd e stropit cu apă
Și-acolo ca și aici
Ce e strîmb tot strîmb rămîne.
Timpul nu mai vindecă rănile
Și-acolo ca și aici
Oamenii n-au loc unii de alții
Deși locul fiecăruia
E atît de departe de locul celuilalt
Atunci unde să mai pleci sufletul meu?

VERSURI VERZI

Nu speria umbrele
Umbrele nu pot să fugă
Nu arunca grăunțe de aur la gînd
Gămile porumb visează
Nu bate stîncă
Stîncă nu se schimbă
Nu plînge după pescăruși
Pescărușii cred în vapoare
Și nu le pasă de plînsul tău.

JOCUL IUBIRII

Cînd iubește
Femeia se lasă pe spate
Să credem că se apără
Bărbatul ingenunchează
Să credem că se roagă
Așa începe vîrtejul și vîrtej
Orgasmul duhului uman
Viața ce nu vrea să moară.

HESPERIA...

(Urmare din pag. a II-a)

„Și la ce bun poezii în timpuri sărace?” Pentru Hölderlin, pri-onier al unui asemenea timp gonic, fără de zel, întrebarea aceasta gravă e mai degrabă tî-văt de desnădejde. Pentru Doi-naș, dimpotrivă. Chiar dacă nu mai e nimeni care să știe „să-nchipuie azi / mănăstirea de sunet” sau, poate, tocmai de aceea, rostirea ei capătă accente voca-ive, devine ea însăși răspuns: „Doamne, e vremea să vină poe-ții! Acum, / de lăsarea la vatră a florilor, cheamă-ii” pentru că „Șansa de a face din toate un abur / al buzel divine, de-a naș-te din nou / inima-n corpul simfonic al lumii / ce iese din scutece-n zori // șansa Genezei...” e numai a lor. Mîndrie? De bună seamă. „Cel care zi-ce: Nașteți, murii, aventura / lumii e scrisă nu este oare jig-nit / de mă-ntul orgoliu al pe-nei / ce-o țin între degete? //

Fluviul mă vrea curgînd, — promisiune a mării / floare — dar nu și rod! — hărăzită a fi / un vîratic anunt în argilă / al florilor veșnice. // Eu, însă, vail confisc și secunda și locul, / ard liturghii și sorb din izvoare ce n-au / Invoire să dea frumuse-ții decît aparențele: / haosul pur-sfînta materie-a Domnului, / naște sub mina mea; // copiez pipăind / — cu dospite vocale — intacta rotire de sunete; // parcă un alter ego al celui ce singur / judecă mi-ar fi dat ca osîndă aici, / plămîntrea: gelos — ar fi rupt un sigiliu al Face-rii”. Geneza, oricum, e nelnce-lată. „Incapacitatea / realului de a se înălța la starea / de ficți-une semnificativă” se cere amen-dată prin rostire, se vrea răs-cumpărată prin lacrimi. „Cel ce sădește uda-va cu lacrimă. / Nu Nu orice lacrimă însă va fi / stingere-a lacrimii: Numai Poe-ții, / cînd plîng, ne răs-cumpără plînsul. // Mume, voi — suflet

de neguri al mamelor! — / voi ce — auziți — cînd atît de a-dînc / bubuie timpul, că-n nod e tăcere — / pe cei ce-ntr-o lim-bă virgină // schimbă grăind ale Patriei scutece, / dați Măsurate-lor verbului lor, / celui de stîr-ge și foc, bunătate, / să-l pară poporului cîntec...” Adevărată obstinație a sunetului, magie a cuvîntului pitagoreic (Mănăsti-re de sunet; Iubirea ca sunet; gălbenușul, în care universul stă ca făcut, de sunet; Ultima via-ță din cite petrecem / aici, în-tru lumina singurei vieți — fie-ne sunet chiar dacă sunetul — muzica lucrurilor — nu este și cea mai pură stare a lumii. Ri-sipirea omenscului în lumină, prin însuși faptul transcenderii condițiilor lui, rămîne în afară creatului și, ca atare, în afara poeziei. Facerea nu e strălumi-nare mistică, ci rostire semnifi-cativă, e osînda Poetului întru sporirea Ființei, drumul lui „Rin invertit spre granituri metale”, deloc ușor.

Ușoară nu mi se pare nici re-ceptarea, în „Hesperia” Doinaș nu jubilează. Și persoana și tim-

pul și timbrul rostirii indică nu atît o comunicare cit o cristali-zare de substanță, un proces. Carnea și eufonia versului, sub-liniat acum, aduce la condiția labirintului și-a pietrei, se lasă dislocate greu. Dificultățile, fă-ră să se confunde cu obscurita-tea sau ermetismul, sunt con-substanțiale poeziei, un fel de a patra dimensiune a ei. Ca să ajungi la înțelegere și bucurie, sunt necesare, nu atît intuiția, cit revenirile stăruitoare. Nu te învâluie umbre, nu te copleşco-imagini, nu te încîntă ritmurii. Nimic spumos, nimic ostentativ, nimic gratuit. Deși făcută — mai mult din structuri sintactice de-cît din cuvinte — poezia nu-și adjucează artificii. Actul facerii în sine — de un orgoliu con-vertit în modestie demnă — re-petat mereu, și de poet și de re-ceptor, pare să fie singura mîo-dalitate de pătrundere pînă la „luminișul din stratul gros al Ființei”, singurul drum către esențial și frumos: chinestezia a efortului liric, tensiune a unui pariu care, în „Hesperia” nu mai e cu formele ci cu iubirea sau foamea de Unu.

„ARCA”

— prima revistă de cultură / a Aradului —

Un eveniment, lată, ce se cere consemnat cu majuscule în istoria spirituală arădeană!

Primul număr, ilustrat cu grafica lui Onisim Colta (care, ca de obicei, innobilează pagina), este și un pariu al colectivului de redacție — redactor șef Vasile Dan, redactor șef adj. Gheorghe Schwartz, secretar de redacție Emil Cilani și Romulus Pecican, redactori. Pe care, în bună parte, îl și cîștigă. Reamintind, de pildă, debutul poetic al lui Blaga în „Tribuna” (1910), discutînd, cu a-plomb, oarecum proaspetele apari-ții editoriale, publicînd versuri sem-nate de Viorel Ghiorghiu, Romulus Bucur, Alexandru Mușina, Gh. Mo-tiu și consacrinđ o pagină regreta-tului poet Ilie Măduța, înfățișînd un „tablou” al „chiar artei plastice arădene (H. Medeleanu) sau o „par-titură” pro-musica (D. Frandeu), pri-lejuind citirea unui vast și bîn ca-pitol din romanul lui Gheorghe Schwartz, „Cel o sntă”, ori a un-la dintr-un roman de Milan Kunde-ra și în sfîrșit dîndu-ne unele „cil-pe de reflecție” (Cornel Ungureanu, Vasile Dan), sau aforismele lui Ștefan Aug. Doinaș. Mai puțin în-spirată este reproducerea unor tex-te (poezie și eseur) semnate de scriitorii exilați din pricina dictatu-rii. Nu calitatea acestora poate fi pusă în discuție ci...abundența lor (totuși, atîtea pagini — copiate din cărți care, oricum, fiind apărute în limba română, pot pune la îndoială capacitatea „sertarului redacțio-nal”); nu credem că prin copiere se intră în „circuitul cultural al țării” și că, astfel, Aradul își va face un titlu de glorie). Rezerve avem și asupra unui articol despre „Poe-zia modernă” scris de Gheorghe Crăciun (altfel, un foarte bun pro-zator). Nici tableta lui Valeria Critea nu convinge decît în ceea ce privește actul de curaj (și de dem-nitate) în sine, nu și în semnificația sa politică. Se pare că fugind de „provincialism”, și evitînd (?) nume-le scriitorilor din imediata lor apro-piere, redactorii noii reviste sînt amenințați de căderea în „snobism. Riscul, însă, poate fi lesne evitat. Fie și renunțînd la „indicațiile” lui Valentin Silvestru.

Pentru faptul că „Arca” există, ne bucurăm. Și fi urăm, pe potrivă na-melui: vînt bun din pupa Tinerii (incă) redactori, „aspiranți” (de-camdată), vor găsi, fără îndoială, re-peretele (sigure) ale navigației pe in-volburatele ape ale revuisticii de azi, devenind... ofițeri în rang de căpitani de cursă lungă.

Placă comemorativă

Ieri, la orele amiezii, la intrarea principală a Primăriei, s-a așezat o placă comemorativă cu următorul conținut: „Pentru cinstirea zilei de 21 decembrie 1989 cind municipiul Arad devenea al doilea oraș liber al României”. Cu acest

prilej, primarul municipiului Arad, domnul Silviu Rațiu a rostit o scurtă alocuțiune. A poi la micul obelisc din fața primăriei s-au depus coroane de flori din partea primăriei și a CPUN-urilor municipale și județean Arad.

Din nou despre SIDA

Direcția medicinei preventive din Ministerul Sănătății ne informează că în perioada 27.02 — 1.03.1990, la Copenhaga, a avut loc ședința Biroului Regional OMS pentru Europa în care s-a analizat situația infectării cu virusul SIDA în țările Europei de răsărit. O atenție deosebită a fost acordată evoluției acestei boli în țara noastră. Delegația de specialiști români a prezentat situația îmbolnăvirii cu virusul SIDA la data de 26.02.1990.

— 135 de cazuri de SIDA la copii (sub 13 ani) și 21 de cazuri de SIDA la adulți.

Din inițiativa Ministerului Sănătății, cu acordul guvernului în ziua de vineri 9.03.1990 a avut loc întrunirea de constituire a Comisiei interde-

partamentale pentru prevenirea și combaterea SIDA, la care au participat reprezentanții următoarelor ministere: Învățământ, cultură, comerț interior, chimie, justiție, turism, apărarea națională, interne, procuratura generală și Radioteleviziunea Română Liberă.

La această întrunire a fost prezent din partea Biroului Regional OMS dl. Michael George, coordonatorul programului european pentru SIDA.

Cu această ocazie s-au stabilit sarcini concrete de colaborare pentru realizarea programului național de prevenire și combatere SIDA.

Dr. MILIVOI STAMORAN,
directorul Direcției sanitare a județului Arad

Cam multe surse...

(Urmare din pag. 1)

stalațiilor tehnologice.

— Ce alte surse importante de poluare a apelor există în județ?

— După CICH cea mai puternică sursă de poluare a apelor sînt complexe de creștere industrială a animalelor și păsărilor, respectiv complexe de creștere și îngrijire a bovinelor și porcinelor de la Semlic, Felnac, Nădlac, Vinga, Mailat, Macea, Șiria, Cermei, Șicula, Beliu, Șofronea etc. și toate fermele întreprinderii „Avicola”. Ele produc poluare prin defecțiile evacuate, de regulă, în ape curgătoare sau pe terenurile agricole.

— Aceste complexe nu sînt dotate cu instalații de epurare?

— La punerea în funcțiune fiecare dintre ele a fost prevăzută și cu o instalație de limitare a poluării. Dar, capacitățile de producție au fost mărite mereu, iar instalațiile de limitare a poluării au rămas aceleași. Din această cauză funcționează cu randamente foarte scăzute. E păcat că defecțiile de la aceste complexe

au devenit obiect al poluării în loc să fie utilizate ca îngrășămint natural.

O sursă mai nouă de poluare a apărut la noi în județ o dată cu apariția sondelor de extracție a petrolului. Ele poluează solul și apele prin deversarea accidentală a țițeiului, dar mai cu seamă a apei sărate din zăcăminte.

— Ce ne puteți spune despre platforma industriei alimentare din nord-vestul municipiului?

— Există o stație de epurare, cu două trepte — mecanică și biologică — care ar trebui să asigure purificarea apelor de pe întreaga platformă. Din păcate, fiabilitatea utilitatelor stației este foarte scăzută și nu asigură o epurare corespunzătoare. Din această cauză apele evacuate în Muzeul Mort conțin cantități duble de impurități, față de cele

admise.

— Tehnic este posibil ca apele uzate de la acești agenți poluanți să fie epurate în așa fel încît să vorbim de apă curată?

— Nu se pune problema evacuirii unor ape chimice pure ci a reducerii gradului lor de poluare la un asemenea nivel încît să nu afecteze în nici un fel viața în apele curgătoare. Posibilități practice pentru realizarea acestui deciderat există pentru fiecare activitate poluantă din județul nostru. Se pune o singură problemă — să se ia măsuri corespunzătoare.

Cu toate că în județul nostru încă nu se poate vorbi despre o poluare excesivă — nu știm să avem ape fără viață — considerăm că nu e nici prematur și nici neindicat să abordăm această problemă, cu atît mai mult cu cît există soluții pentru limitarea ei. La aceste situații ne vom referi cu alt prilej.

Lărgirea colaborărilor între Arad și Verona

(Urmare din pag. 1)

sonal tehnic) în Italia. În domeniul mass-media vom primi aparatul modern pentru postul local de televiziune și se va deschide la Arad cit de curînd o școală profesională de tipografie care va fi dotată cu tehnică tipografică.

— Tehnica tipografică nouă, presupune și o tipografie nouă. Sînt șanse și pentru o nouă tipografie?

— De la italieni deocamdată nu. Dar vom căuta în altă parte: Franța, SUA, Anglia. Sper să obținem în cursul acestui an o nouă tipografie.

— Alte rezultate concrete obținute?

— În turism vom organiza excursii cu vizitarea Aradului pentru veronezi. Vom deschide curse de avion pe ruta Verona Arad, iar de la Arad turiștii italieni vor putea vizita Ardealul și toată țara, pe trasee stabilite. Toate serviciile vor fi organizate și prestate de Oficiul nostru județean de tu-

rism. Pentru Teatrul din Arad am perfectat două spectacole la Verona cu piesele „Comedia erorilor” de W. Shakespeare și „Familia anticărului” de Goldoni, în care replicile importante le vom susține în limba italiană. În domeniul sportului la 1 mai va avea loc la Verona o partidă de rugby între echipa locală și reprezentativa Aradului. Vom mai trimite în serii scurte grupuri de tineri pentru specializări în diferite domenii. Țin să subliniez neapărat că vom deschide în Arad un restaurant italian.

— În domeniul economic ce ați întreprins?

— S-a discutat cu oficialitățile locale și probleme economice, urmînd să vină la Arad o delegație politică și una economică pentru a vedea la fața locului ce se poate întreprinde în acest important sector de activitate. Sperăm să lărgim cît mai mult relațiile cu partenerii noștri italieni; în cît mai multe domenii economico-sociale.

Singura soluție...

(Urmare din pag. 1)

a fiecărei familii. Firește, s-au ridicat și probleme: ce se va face cu suprafața însămîntată cu grîu? Dar cu zootehnia? La prima întrebare răspunsul a fost simplu: loturile se vor împărți acum, dar vor fi cultivate abia în vară, după ce se va recolta grîul. Mai greu a fost găsită soluția pentru ferma zootehnică, deoarece „tabăra” celor ce doreau să rămînă în CAP mai număra doar opt persoane. Cine să semene baza furajeră, cine să recolteze și să transporte furajele, să cultive porumb? Pînă acum, zootehnia a existat pe seama fermei vegetale. Dar odată desființată această fermă... Și, oricum, cu doar opt oameni nu se poate ține o zootehnie. De altfel, cea mai mare parte a animalelor au și fost preluate de cetățeni pe bază de contracte de cooperare, CAP-ului rămînîndu-i 73 de bovine, a

cărora producție slabă de lapte nu ar putea asigura nici salarizarea celor opt îngrijitori. În aceste condiții, singura soluție e să se împartă și ferma zootehnică să împartăsească „soarta” fermei vegetale, respectiv lichidarea sa treptată, prin livrarea celor 73 de animale unităților de profil. Ca de altfel și a CAP-ului. După aproape trei decenii de cooperativizare, de batjocorire socialistă a țărănului și a pămîntului, la Petriș, agricultura se reasează pe drumul său firesc. Mai bine, mai tîrziu decît niciodată.

De la P.N.L.

„Filiala județeană Arad a PNL organizează o întrunire la care sînt invitați să participe membrii simpatizanți, pentru comunicări în legătură cu campania electorală, sîmbătă 24.03.1990 orele 10 în sala de conferințe de la Casa de Cultură a Sindicatelor (Iacului)”.

cinematografe

DACIA: Blestemul rubinului negru. Orele: 9,30, 11,45, 14, 16, 18, 20.

STUDIO: Unora le place jazzul. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

MUREȘUL: Nea Mărin miliardar. Orele: 10, 12, 14, 16, 18, 20.

ARTA: Descult în parc. Orele: 9, 11, 13, 15, 17, 19.

PROGRESUL: Alt băbat, altă femeie. Orele: 15, 18.

SOLIDARITATEA: Moara cu moroc. Orele 16, 18.

GRĂDIȘTE: Martori dispăruți. Orele: 16, 18.

IN JUDEȚ

LIPOVA: Africa express; I-NEU: Secretul armiei secrete; CIBĂȘINEU CRIS: Sandokan; NADLAC: Mihail, cline de circ; SINTANA: Omul din Rio; PECICA: Drumul oaselor; CURTICI: Inamicul public nr. 1; SEBIȘ: Tik... tik... tik...; ȘIRIA: Păsările; VINGA: Monte Carlo, seriile I și II; PINCOTA: Domnișoara Aurica.

Ce e nou la... Satu Nou?

„La capătul investigației noastre eram tentați — mai glumă, mai în serios — să răspundem la întrebarea din titlul astfel: „nimic, sau aproape nimic”. Și, totuși, în urma ampleror discuții purtate cu domnii Ing. Otto Tanacs, președintele CAP Satu Nou aparținînd (deocamdată, ca localitate) comunei Mișca, Maria Haasz, contabilul șef și Ștefan Zsori, vicepreședintele unității, precum și mulți alți cetățeni (care ne-au rugat expres să o facem) vă dezvăluim câteva adevăruri...

DESPRE CITEVA MANEVRE

Mai întîi iați-ne consemnînd o replică-forțe, autor: d-l Tanacs:

— Să știți că sînt un președinte pus (și subliniez acest cuvînt) de comuniști (și am mulți martori că n-am vrut!), dar reles acum de oamenii din sat. Precis mă veți întreba: de ce?, ce l-a îndemnat pe oamenii satului să mă dorească și-n continuare în fruntea CAP-ului.

— Ați întîit perfect întrebările noastre!

— La adunarea generală a membrilor cooperatori — care a avut loc pe 22 ianuarie a.o pentru alegerea comitetului democratic de conducere provizoriu a CAP Satu Nou — lucrurile s-au discutat în amănunțime cu întregul sat. Pe scurt, vă spun că, în timpul dictaturii,

ca să supraviețuim, ca să putem plăti oamenii „la zi” (și la noi așa ceva — adică oamenii să muncească și să nu-și primească drepturile pentru munca lor — nu s-a întîmplat!) a trebuit să dăm dovadă de mult curaj, iar în ceea ce ne privește am zis că dacă toți sîntem una (respectiv biroul executiv al CAP, șefii de fermă și consiliul de conducere), chiar dacă ni se descoperă... manevrele, pe toți cu greu ne vor putea condamna mai ales că totul s-a făcut în interesul bunului mers al unității și, implicit, al colectivității satului. Așa că am refuzat nu o dată cifrele de plan; am folosit pentru baza furajeră o suprafață mult mai mare decît ne era îngăduit; am cultivat, fără să se știe, sorg pentru mătură (recuperînd și sorgul boabe pentru că pentru el aveam plan!) am cultivat și mei (pe care l-am valorificat chiar și la prietenii) numai bani să iasă ca să plătim oamenii (că din iunie 1989 ni s-au blocat fondurile de retribuire, după cum se știe!) așa că din încasările directe (cca. 1,265 milioane lei) am achitat drepturile bănești ale oamenilor!

— Și așa, eu, împreună cu președintele eram pasibili de amendă (din partea Băncii pentru agricultură) de peste 6.000 lei

— a țînut să completeze d-na contabilă șefă Maria Haasz.

— Din vorbă în vorbă, înțeleg că în... sat la Satu Nou, cooperativa agricolă nu... desființată ca în alte locuri?

— Ați înțeles bine, îmi zice președintele și asta după mai multe ședințe pe ferme, formațiuni de lucru și la nivel de cooperativă, prilejuri cu care noile acte normative, noile de-

Reporter în actualitate

crete-lege cu privire la agricultură și la noile rosturi și condiții legale în acest domeniu, au fost pe larg și în amănunt dezbătute, astfel încît toți să le înțeleagă și să le aplice. S-a mers din casă în casă pentru ca oamenii să-și spună opțiunile; s-au mărit loturile personale în mod uniform pentru toată lumea (25 de ari în teren de calitate mai bună și 25 de ari în teren de calitate mai slabă) ceea ce înseamnă o suprafață de cca 200 ha în extravilan; am grupat terenurile atribuite în funcție de culturile pe care oamenii vor să le cultive (plante tehnice aducătoare de venituri, porumb etc.).

— Dar cu pensionarii, cu bătrînii?

— Am avut și avem o deosebită grijă față de ei, ne precizează d-l vicepreședinte Ștefan Zsori. Bunăoară, pentru cei care nu pot să-și lucreze terenul abiașii îl vom lucra, noi, CAP-eul, mecanizat și-l vom cultiva tot noi cu ceea ce vor vrea ei (dar, de regulă, cu porumb), iar plata se va face în natură, restul de recoltă îl vor primi acasă, gata recoltat și transportat.

— Iați un punct de vedere demn de urmat și de alții; iați o nouitate despre care vom mai vorbi, dar pînă atunci...

PE CIND... COMUNA SATU NOU?

„O întrebare la care oamenii locului așteaptă — și pe drept cuvînt — cu multă nerăbdare răspunsul forurilor competente. De ce? Pentru că astfel localitatea Satu Nou (cu mai mulți ani în urmă — comună) își va reintra în drepturi. Oricum, pînă atunci preparativele au și început. Prin muncă voluntară, echipele de zidari conduse de Sandor Nemeth și Ipan Șalok, echipa de femei compusă din Rozalia Krucsay, Ana Șandor, Maria Slavik, Barbala Werkman, Ibolya Biro și Eva Dobordan munceau de zor la dereticarea și punerea la punct a vechiului (dar nu ne îndoim: viitorului) sediu al primăriei din Satu Nou, cu toate anexele sale. În pa-

rales, nu se pierde nici o oră bună de lucru în cîmp și în celelalte sectoare ale cooperativei — legumicultură, zootehnie, mică industrie și prestări de servicii, aducătoare, la rîndul lor, de mari venituri pentru obște, oamenii locului știind că, prin munca lor de zi cu zi — muncă așezată-de-acum pe noi temelii bine gîndite și unanim hotărîte în adunarea generală pe baze legale — viața lor va putea pași, încă din acest an, pe calea atît de mult dorită a dreptății reale, a demnității și libertății de acțiune.

Tocmai de aceea, în încheiere am mai fost rugați să supunem atenției Primăriei județului (și nu numai!) citeva probleme: ● pe cînd o centrală telefonică și la Satu Nou? (căci peste 80 de cereri există de mai mulți ani, iar capacitatea din centrala Vinători, care deservește satul Satu Nou, este foarte mică pentru actualele și viitoarele cerințe). Spațiu pentru centrală este berechet și chiar și pentru un telefon cu prefix ● Ce se întîmplă cu imobilele pentru care s-a încasat chirie, în sate și comune, dar care de mai mulți ani și de mai mulți chiriași sînt solicitate spre a fi cumpărate?

Acestea sînt, deocamdată, nouitățile la Satu Nou.

pentru conformitate
CONSTANTIN SIMION

Declarația Guvernului României

(Urmare din pag. 1-a)

ghiară, în orașul Tirgu Mureș, ceremonia depunerii de coroane a fost folosită de instigatori, cetățeni ai Republicii Ungare, pentru a arboră pe diferite edificii drapelul național ungar și lozinci antiromânești. Acțiuni similare au avut loc în aceeași zi și în alte localități.

Populația română majoritară a receptat cu îngrijorare aceste acțiuni care au depășit în mod evident cadrul unei comemorări demne și au îmbrăcat forma atacurilor fățișe la adresa sentimentelor naționale ale poporului român.

În zilele următoare, în orașul Tirgu Mureș s-a ajuns la escaladarea stărilor de încordare și a actelor de violență, toate având la bază instigări de natură naționalist-sovină și revizionistă, îndreptate împotriva României.

Guvernul român a întreprins măsurile necesare pentru restabilirea calmului și ordinii publice în toate localitățile din zonă.

Din păcate, punerea în aplicare a acestor măsuri a fost subminată de acțiuni întreprinse de oficialități ale Republicii Ungare care au culminat cu

apelul adresat de președintele interimar Matyas Szürös, la 18 martie 1990, maghiarilor din România prin intermediul presei, cerându-le să-și intensifice activitatea, să se organizeze potrivit ideii că Transilvania ar fi „pământ strămoșesc maghiar”.

Sub un asemenea patronaj se înscriu și acțiunile propagandistice de amploare desfășurate de autoritățile statului ungar pe teritoriul României, prin trimiterea unui sprijin cultural constând dintr-un mare volum de manuale școlare de limbă maghiară dar, din păcate, și tratate de istorie și geografie, cărți și afișe care prezintă Transilvania ca pe o componentă a Ungariei.

Ca urmare, s-a ajuns la situația în care demonstrațiile desfășurate anterior în comun de românii și maghiarii din România pentru afirmarea idealurilor Revoluției din decembrie 1989 să degenereze în acțiuni extremiste de natură să accentueze neliniștea, tensiunea și suspiciunea care nu slujesc cu nimic intereselor cetățenilor noștri, atât români cât și maghiari.

Astfel, în seara zilei de 19 martie, în Tirgu Mureș au avut loc o serie de confruntări vio-

lente, în urma cărora au suferit vătămări fizice atât români, cât și maghiari, între care și marea personalitate culturală, Sütő Andras.

Guvernul român, ca și întreaga opinie publică din România, a dezaprobat cu fermitate aceste acte reprobabile și a hotărât instituirea unor măsuri pentru aplanarea tensiunilor și asigurarea liniștii publice.

Cu toate acestea, în după-amiaza zilei de 20 martie s-au înregistrat noi confruntări violente, soldate cu victime, atât în rândul românilor, cât și al maghiarilor.

În prezent, Guvernul a luat măsurile necesare pentru a evita asemenea confruntări în municipiul Tirgu Mureș.

Așa cum au declarat în mod repetat autoritățile române, toate partidele politice, inclusiv organizațiile cetățenilor de naționalitate maghiară, Revoluția din decembrie 1989, act istoric al întregului popor, a creat condițiile pentru soluționarea, pe baza unei platforme democratice, a tuturor problemelor referitoare la garantarea egalității în drepturi și exercitarea drepturilor omului, inclusiv pentru minoritățile naționale.

nale. Acest lucru a făcut deja obiectul unui număr de acte normative și măsuri, deosebit în domeniul învățământului și culturii. Un loc important în acest proces îl ocupă Legea electorală recent adoptată de Consiliul Provizoriu de Uniune Națională.

Guvernul român, cerând încetarea imediată a instigărilor, dezaproabă modul în care oficialitățile ungar manipulează știrile și prezintă situația din România.

Acestea sînt manifestări și atitudini inamicale într-un moment în care țara împlinșă o serie de dificultăți pe diverse planuri.

În aceste condiții, Guvernul român așteaptă ca Ungaria să aibă o atitudine de înțelegere și sprijin față de eforturile pe care România le face pentru depășirea dificultăților.

Se constată, însă, că prin acțiunile pe care autoritățile și oficialitățile ungar le întreprind, atât în raporturile cu țara noastră, cât și pe plan internațional, nu numai că nu ajută la rezolvarea problemelor, ci, dimpotrivă, agită spiritele în mod periculos, creează obstacole suplimentare în calea buneii vecinătăți, înțelegerii și cooperării româno-ungare.

Aceste manifestări contra-

vin, totodată, prevederilor Cartei Națiunilor Unite.

Guvernul român face apel la Guvernul ungar ca acesta să-și cheme proprii cetățeni la calm și rațiune, să se abțină de la orice acțiune de instigare și amestec în treburile interne ale României, să adopte o atitudine de solidaritate cu eforturile și măsurile întreprinse de autoritățile române vizând linișirea spiritelor, crearea unei atmosfere lipsite de tensiune, care să permită rezolvarea cu luciditate a tuturor problemelor.

Guvernul român își exprimă convingerea că celelalte țări, Organizația Națiunilor Unite, opinia publică mondială vor înțelege în mod corect situația creată și vor sprijini eforturile poporului român îndreptate spre stabilitate, democrație și demnitate națională, pe baza egalității în drepturi pentru toți cetățenii săi, în condițiile respectării stricte a integrității teritoriale și unității naționale, a tuturor principiilor dreptului internațional, ale Cartei Națiunilor Unite.

Pe această bază, Guvernul român este ferm hotărât să acționeze pentru statornicirea unor relații de prietenie și concurență cu toate țările vecine, pentru promovarea păcii, securității și cooperării în Europa și în lume.

In data de 22 martie 1990 va avea loc un miting de protest în problema nerezolvării în termen legal a pașapoartelor turistice. Cei interesați sînt rugați să vină în fața Primăriei la ora 10. (3)



ANIVERSĂRI

Cu ocazia împlinirii a 20 de ani de căsnicie a părinților mei, DRĂGOI LENUȚA și IONEL, din Lipova, fiica Rodica le dorește un călduros „La mulți ani!”. (86383)

Cu ocazia pensionării doamnei FLORICA ROMAN îi urează sănătate, viață lungă și fericită, colegii și prietenii de la I.M.U.A. (86668)

„La mulți ani”, copilărie fericită, multă sănătate pentru ALIN CRIȘAN, la împlinirea unuia an îi urează bunicii DEMA MARIA și IOAN, din Nădab. (86765)

Cu ocazia pensionării colegilor MIHOC ANA și MILOTA ROZALIA, colectivul unității Berăria Prahova le urează multă sănătate și „La mulți ani!”. (86789)

VINZĂRI — CUMPARĂRI

● Cumpăr vilă cu 2 nivele, singur în curte, telefon 15288, de la ora 14. (86769) ● Vind Aro 244 diesel. Informații, Sebbs, telefon 969/20493. (86757) ● Vind seclă furajeră, telefon 64061. (86792) ● Vind dună mare, palton piele, bărbătesc și teracotă, telefon 36071. (86650) ● Vind apartament trei camere, Vlaicu. Informații, telefon 69806. (86655) ● Vind mobilă bucatărie, antreu, masă mare cu șase scaune, diverse, telefon 16109. (86548) ● Vind mobilă combinată „Zefir”, bucatărie, recamier, masă birou. Calea Romanilor 20—22, scara B,

DE LA SERVICIUL DE PAȘAPOARTE ARAD

Informăm cetățenii județului că de la începutul anului și pînă în prezent cadrele Serviciului de pașapoarte sprijinite de cadre de poliție au rezolvat 56 000 cereri de pașapoarte din care peste 30 000 eliberări de pașapoarte noi.

Ritmul de soluționare și eliberare a pașapoartelor a depășit în ultimele zile 1 000 de solicitări pe zi și se va continua în acest ritm dacă vom beneficia de imprimare de la Direcția centrală de profil din București.

ap. 1. (86582) ● Vind casă, dependințe, grădină, Calea Republicii nr. 144, Ineu (3) ● Vind Dacia 1300, pret convenabil și LNC nou, 10 dB, telefon 80731. (85917) ● Vind casă, 3 camere, hol, cămară, anexe, grădină și vie, în str. Brîndușel nr. 5, Sinicolaul Mic (Hădă), pret informativ 48 000 lei. (86280) ● Vind 2 corpuri bibliotecă și una masă televizor cu vitrină, telefon 45172. (86284)

● Vind butelie aragaz, mașină de tricotate nr. 5 și mobilă, telefon 40255. (86287) ● Vind grădină, Vladimirescu, str. Horia nr. 33. (86294) ● Vind rochie mireasă, import, mărimea 42—44. Informații, telefon 30538. (86298) ● Vind Dacia 1310, ruși 49 mii km, pret convenabil, este adaptată pentru invalizi, telefon 38434. (86299) ● Vind mașină de tricotate „Emisal” cu cartelă, comuna Semeal, telefon 184, după ora 17. (86309) ● Vind apartament bloc, 3 camere, ocupabil, telefon 42303. (86311) ● Vind bibliotecă, vitrină, masă televizor, birou, Aleea Dezna 2, bloc X 10, scara B, ap. 11. (86313)

CONDOLEANȚE

ANUNȚURI DE FAMILIE

La 22 martie sînt trei ani de cînd cruda moarte l-a răpit dintre cei dragi pe IONICA SIRCA, la numai 34 de ani. Familia nemîngîiată. (86483)

Salariații complexului stomatologic Crișan nr. 1 sînt alături de colega lor, Florica Besciu, în greaua durere pricinuită de moartea mamei sale. (86759)

Azi, 22 martie 1990 se împlinesc 20 de ani, de cînd ne-a părăsit, prematur pentru totdeauna, scumpa noastră mamă și soție, BRANDA MARGARETA. Chipul blînd și sufletul nobil îi-l păstrează în veșnic amintire. Fiul Mihai și soțul Ioan. (86762)

Sincere condoleanțe familiei Csatos, din partea colectivului de muncă al Secției 543 prelucrări din I.M.U.A., fostul coleg Soany. (86788)

ÎNTEPRINDEREA PENTRU PRODUCEREA ȘI INDUSTRIALIZAREA LEGUMELOR ȘI FRUCTELOR „REFACEREA” ARAD

Incădează urgent:

- 5 conducători auto, gradul B, C, E;
- 2 paznici;
- 2 electroniști;
- 3 electrostivitoriști care să posedă carnet de rutierist;
- 2 lăcătuși;
- un tinichigiu auto;
- un mecanic auto. (361)

LICEUL INDUSTRIAL NR. 8 ARAD

Str. N. Grigorescu nr. 8

Incădează:

- un inginer specialitatea construcții hidrotehnice;
- o pedagogă;
- un muncitor calificat (instalator sau lăcătuș mecanic);
- cinci îngrijitoare curățenie.

Cererile se pot depune la secretariatul școlii pînă în data de 27 martie a.c. (360)

ÎNTEPRINDEREA DE MAȘINI UNELTE ARAD

organizează concurs în data de 28 martie 1990, ora 9, pentru ocuparea posturilor de:

- 1 economist (sau economist principal), avînd o vechime minimă în specialitate de 6 ani;
- 2 contabili (sau contabili principal) avînd o vechime minimă în specialitate de 5 ani;

Incădrarea se face cu respectarea prevederilor Legii nr. 12/1971 și Legii nr. 57/1974. Informații suplimentare zilnic la serviciul personal al întreprinderii. (359)

DIRECȚIA COMERCIALĂ A JUDEȚULUI ARAD

szoate la concurs postul de director la I.C.S. Mixtă Lipova. Condiții de studii sînt cele prevăzute de Legea nr. 12/1971.

Tematica concursului poate fi consultată la Direcția comercială a județului Arad, începînd cu data comunicării în presă. (351)

I.C.R.A. ARAD

Str. Episcopiei nr. 32

Incădează conform Legii nr. 12/1971 și a Legii 57/1974:

- un mecanic pentru utilaje de ridicat și motoare Diesel;
- un tehnician principal în construcții de mașini.

Informații suplimentare la sediul întreprinderii și la telefon 19955, interio 19. (353)

I.C.S. MĂRFURI METALO-CHIMICE ARAD

Str. Miron Constantinescu nr. 2—4

Angajează:

- tălelor lemne (circularist);
- șofer electrocarist;
- tractorist rutierist pentru depozitele din Arad.

Informații suplimentare la telefon 46475. (362)

COOPERATIVA „PRECIZIA” ARAD

Str. Eminescu nr. 57, Arad

Oganizează în ziua de 27 martie 1990, la ora 11, concurs pentru ocuparea postului de contabil în cadrul compartimentului financiar-contabilitate.

Informații suplimentare la telefon 16150. (358)

DACIA SERVICE ARAD

Str. Ștefan cel Mare nr. 2—4

Angajează de urgență paznici. Incădrarea se face conform Legii 12/1971. (349)

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Arad, Bulevardul Revoluției nr. 81. Telefoane: secretariat 13302, administrația și publicitate 19404. Redactor șef: DUMITRU TOMA.

